

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLEZ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 27 AUGUSTUS.

Ontmunting.

Wij laten hier den tekst van het koninklijk besluit volgen, waarbij de ontmuntning van belgisch geld bevolen wordt :

Art. 1. De pasmunt van 2 fr. 50 c., 2 fr., 1 fr. 50 en 20 c., geslagen krachtens de wetten van 3 juni 1852, 31 maart 1847, 20 april 1850 en 1 december 1852, zullen ophouden wettigen koers te hebben op 1 oktober 1868.

Art. 2. Tot 31 december 1868 medegegrepen, zullen deze munt, alsook de fransche pasmunt, geslagen krachtens de wet van 7 germinal jaar XI en het decreet van 5 mei 1848, tegen nieuwe munt uitgewisseld worden in de openbare kassen, aan te wijzen door den minister van financiën.

Art. 3. Zullen naar tot uitwisseling aanvaard worden, de stukken die een genoegzaam deel van hun merk behouden hebben, om er met zekerheid den oorsprong van te kunnen bestatigen.

Een besluit van den minister van financiën van 3 augustus, luidt als volgt :

« De fransche en belgische pasmunten, buiten koers gesteld door koninklijk besluit van 26 juli en door keizerlijk decreet van 27 juli laatstleden, zullen uitgewisseld worden tegen nieuwe munt, in de nationale Bank te Brussel, in de agenciën der Bank in de provinciën, en in de bureelen van de ontvangers der belastingen in de steden en gemeenten waar er geen agenciën van den Staatskassier bestaan. »

Het gouvernement heeft dus aan de rekenbrambten berichten gezonden opdat het pasgeld uit de circulatie zou getrokken worden. Dat is goed en wel; maar ten aanzien van deze bevelen, vraagt men waarom er aan het publiek, dat zich aan het versterken der statien van den Staatsspoorweg aanbidt, ontmuntte geldstukken terug gegeven worden. Aldus gaf een reiziger dezer dagen een stuk van 20 fr. in betaling voor een reiskaartje uit Oostende naar Brussel en men gaf hem 14 fr. terug in muntstukken welke niet meer gangbaar zijn. Dit is, volgens ons, een slecht middel om de afgekeurde geldstukken in te trekken !

Loon naar werken.

Ons gouvernement, onze ministerieele dagbladen, onze politiekers staan gedurig met het gezicht naar de zon van Parijs gekeerd; zij willen van Brussel een *Paris en miniature*, van België een fransch land maken. En wat bekomen zij in vergelding voor die eeuwige platvoeterij? Luister, de parizer *Pays* geeft ons een staaltje van het oordeel, dat zij over ons strijkt :

« — Er zijn rechtlers te Berlijn.
» — En te Brussel ook *savez-vous!*
» Ja, de bewoners van Brussel de *namaaksels* van Parijzenaars, wonende op de boorden der Senne, (een *namaaksel* der Seine), met een *namaaksel* van gouvernement, met *namaaksels* van dagbladen, *namaaksel* van een leger en een *namaaksel* van burgerwacht, die goede burgers van Brussel, in Brabant, laten zich voorstaan dat zij een volk zijn, eene natie, een land. En hunne rechtbank heeft zeer ernstig besloten, dat zij eene gerechtigheid hadden; eene Belgische gerechtigheid ! Het is waarlijk om te barsten van lachen. »
Dat alles is in zekeren zin walgelijk; maar aan wie de schuld, toezij aan die, welke niets erkennen dan wat Fransch is.

Over eenigen tijd schreef men uit Parijs, dat Brussel eene succursaal was van Parijs; heden zijn de Brusselaars enkel namaaksels meer van de Parijzenaars; waarom zou morgen België geen klein Frankrijk wezen ?

En zoover hebben zij het reeds gebracht, degenen die België ontwaarden en verbasten ! De taal van den *Pays*, hoe belgisch ook voor ons, bevat, bekennen wij het rechtuit, veel waarheid. Ja, men streeft er naar, om ons land als een tweede exemplaar van Frankrijk te doen voorkomen; men streeft er naar, om hier alle eigenaardige zeden, alle belgische gebruiken en gewoonten uit te roeijen en ons op franschen leest te schoeien.

Alles moet op vreemden voet gebouwen; als het niet uitheemsch klinkt, dan klinkt het valsch in de ooren van onze nieuwerwetsche opvoeders en regeerders.

Onze Vorsten vergeten de eigene nijverheid en handel, en koopen in Parijs huane bronswerken

en versieringen; zij doen vreemde werklieden komen om hunne kastelen en paleizen, met het geld des volks begiftigd, te bouwen en te decoreren.

Ons gouvernement luistert naar den minsten wenk van Napoleon, om hier zijne bevelen na te komen; onze gediensdige dagbladen vinden niets schoon, of het moet uit Frankrijk komen, en laten niets onbeproofd om onze bevolking te verfranschen.

Onze vlaamsche letterkunde wordt veracht en miskend ten voorlede van eene ruige fransche literatuur, welke de besmettelijkste uitwasmingen onder de menigte verspreidt; ons leger moet machtig, sterk zijn, zooals het leger van Frankrijk.

Wij hebben onze *Alcazar's*, waar de vuige vrouwen huane slachtoffers komen opzoeken; onze *Casino's* waar liederen gezongen worden, waar de honden geen brood zouden van eten, zoo smerig is de taal, waarin zij geschreven zijn.

Wij hebben onze drinkhuizen naar vreemden smaak ingericht, onze huudhuizen met slechte trouw gehouden; kortom, men laat niets onbeproofd om uitlandschen zin aan te wakkeren en eigen aard te vernietigen. . .

Pauselijke en Italiaansche schuld.

Men leest in eene korrespondentie :

« Het wordt thans licht en de protokol, welke is geteekend, leert ons, bij artikel 2, dat de verdeling der eeuwijdurende schuld, alleen op de lange baan is geschoven, omdat het pauselijke gouvernement het artikel 8 van de protokol, gevolgd der konventie van 1868, niet heeft willen aannemen. Volgens dit artikel zouden de nominale renten door het lot tusschen de beide schatkisten moeten verdeeld zijn geworden. Wij zullen ons niet al te veel beklagen over den tegenzin welke de H. Stoel ten dien opzichte heeft getoond, van het oogenblik af dat (om de dienst van nominatieve renten te behouden, en aan de italiaansche schatkist, in wat de perpetueele schuld aangaat, slechts renten aan drager toe te kennen) dat het heeft toegestemd het italiaansche aandeel te ontlasten met eene som van 415.884 fr. 82 c., het bedrag der eeuwijdurende en nominale beschrijvingen, welke er op het roomsche grootboek bestaan ten voordele van de moreele korpsen in het koninkrijk gesticht. »

Ziehier de laatste lijdingen over de ziekte van den erfprins :

Laeken, 25 augustus.

De erfprins heeft een goeden nacht doorgebracht. De kleine verbetering welke zich gisteren deed gevoelen, blijft steeds voortduren.

Laeken, 26 augustus.

De prins heeft goed gerust. De betornis die men sedert eenige dagen merkte, blijft duren.

Een hevige brand is deze nacht uitgebroken in de woning van M. Gishert Daemen, buiten de Luikerpoort te Tongeren. Huis, schuur, stallingen, alles is verbrand. Men heeft slechts een gedeelte der beesten kunnen redden. Alles was tegen brand verzekerd.

M. L. Winkelsels van Tongeren, heeft het examen van eerste doctoraat in genees-, heel en vroedkunde afgelegd.

In de omstreken van Luik, Charleroi enz., klaagt men sterk over gebrek aan wild. Nog nooit worden er zoo weinig hazen en patrijzen geschoten als tegenwoordig; dit komt omdat ze niet talrijk zijn, en dit laatste wordt aan de hevige hitte toegeweten, welke wij dezen zomer gehad hebben.

Men schrijft uit Luik, 23 augustus :
Voor den moord op vrouw Plumier, te Yvoz, zijn reeds drie personen aangehouden.

Men schrijft uit Blyberg Herselt, 21 aug :
Dezen morgen om 4 uren, was Frans Van Hout, alhier, opgestaan om drinken te halen voor zijne vrouw, die met de koorts lag. Bij ongeluk liet hij de lamp met petroleum in het bed omvallen. Hij satte aanstonds de kruik die nevens het bed stond, met zoete melk om te boteren, en goot die in het bed om de brandende petroleum te blusschen. Doch zoobaast die melk op de olie kwam, spreide de vlam zich niteen, zoodat eensklaps alles in vuur en vlam stond.

De twee aanpalende huizen brandden af en wel zoo geweldig, dat men veel moeite had om 't volk uit ieder huis te redden. De huishoudens bestonden alle drij, uit zorgvuldige menschen die met grooten lever en werkzaamheid aan hun brood geraakten, en die nu, daar niets tegen brandgevaar verzekerd was, in eens van alles beroofd zijn. Moge dit smartelijk ongeval aan-

manen tot groote omzichtigheid in het gebruik van petroleum.

— Verleden zondag, 23 dezer, bereikte België's Koningin, Maria-Heudrika-Anna, den ouderdom van 32 jaren. Haar verjaardag, welke in andere omstandigheden telkens plechtig werd gevierd, zal ditmaal in stilte en ongebreuteld voorbijgaan. Alle feesten zijn van het Hof verbannen; de Koningin zelve zou de eerste wezen, om er zich tegen te verzetten, want haar moederhart is vol droefheid over de ziekte van haar kind, en, wat men ook zegge, die ziekte begint er alleens meer gevaarlijk uit te zien, en de hoop op geneezing vermindert van dag tot dag.

De Graaf en de Gravin van Vlaanderen bevinden zich op dit oogenblik te Luzerne. Zij worden eerlang te Brussel terug verwacht.

— Men schrijft uit Kortrijk, 21 augustus :

Sedert dinsdag verblijven de procureur des Konings en de instrukierechter van Kortrijk te St-Denis, en doende nauwkeurigste opzoekingen. Er is eene premie van 1000 fr. uitgelooft voor de personen die 't gerecht op het spoor der brandstichters zal brengen. Het is te hopen dat deze pogingen met goeden uitslag bekrond zullen worden.

— Men schrijft uit Audenaarde, 24 augustus :

Den 20 dezer hebben twee vrouwelijke muzikanten eene herbergierster van Parijke op de volgende slimme wijze 85 francs ontstolen : Zij kwamen bij gemelde herbergierster, met name Adolpha Bertue, vroegen haar heep en andere eetwaren, waarna zij wilden geld uitgewisseld hebben om vijffrankstukken te hebben, met de beeltenis van Lodewijk-Philips. De bazin haalde eene beurs, bevattende 300 fr. in stukken van 5, 2 en 1 frank, welke zij in haren voorschot wierp en het stuk voor stuk overzien door de beide vrouwen. Alsdeze vertrokken waren, telde de vrouw haar geld en vond maar 515 fr. De gendarmerie van Nederbrakel heeft 's anderendaags de beschuldigen aangehouden op het grootgebied van Elst en in handen van den procureur des konings te Audenaarde gesteld. Zij heeten Paulina Winerstein, oud 25 jaar en Maria Foul, oud 35 jaar, beide zonder vaste woonplaats.

— Men schrijft uit Geeraardsbergen, 24 aug. :

Onze stad heeft tot heden met weinig kosten (2100 fr. 's jaars) eene oprechte modellschool van van lager onderwijs gehad. Die school is hoog geschoold door den burgemeester De Cock, al de schoolopzieners en zelfs door den heer minister Rogier. Nogtans misbaagt die school aan de liberale kopstukken, omdat hare leering, hare opvoeding en hare meesters katholiek zijn. Die mannen hebben besloten, dat er eene nieuwe school met nieuwe meesters en nieuwe leerlingen moet komen. Geene priesters zullen er toegang hebben. Die school zal jaarlijksch 14,675 fr. kosten. Dus 12,575 fr. meer dan heden. De burgers van Geeraardsbergen zullen dus jaarlijksch 12,575 fr. meer moeten betalen dan nu, met om aan huane kinderen meer geleerdheid en betere opvoeding te geven, maar enkel om den haat van eenige liberale kopstukken te verdragen, die zij in hun hart dragen tegen eene godsdienstige en katholieke opvoeding.

— Men schrijft uit Charleroi, 24 augustus :

De koolmijnwerkers zijn tegen de soldaten verbiterd. Gisteren zaten twee soldaten in de herberg *la Maison de Terro*, te Bosquetville gerust en glas bier te drinken. Drij mijnwerkers traden binnen en begonnen tegen hen te twisten, met het gevolg dat zij elkander bij den kraag grepen. De soldaten kregen het te kwaad en keerden naar de stad terug, om kamraden te gaan halen. Maar bij hunen terugkeer waren de werkheden verdwenen.

— Een dagblad van Liverpool meldt, dat zaterdag avond in de werkluizen der compagnie van ijzer en staal der Mersey, eene verschrikkelijke ontploffing heeft plaats gehad. Er waren 4 dood en 15 tot 20 gekwetst. Het ongeluk is veroorzaakt door de ontploffing van eenen stoomketel, welke een forneis in het werkhuis der staalletters heeft doen in de lucht springen.

— EENE NEGERIN. — De prijs Montyon (Parijs) van 3000 fr., is dit jaar toegekend aan eene negerin, met name Nymphé, wonende te Mourillon, nabij Toulon, departement van den Var.

In de redevoering van graaf de Carné, bestuurder der fransche academie, die den prijs van deugdzaamheid toekent, treffen wij het volgende aan over deze negerin :

« Sedert verscheidene jaren ziet men te Toulon op de kaanen van Mourillon, eene grijs-ard wandelen, achter wien, in eene verbiedige houding, eene vrouw met een wild voorkomen gaat, wier aan stukken hangende kleederen zonderling afsteken bij de netheid dergene van haren meester. Deze is een oude kolonist van Guadeloupe, en had vroeger eene fortuin; maar door

ongelukkige omstandigheden kwam hij tot verval, en de aardbving, die Pointe-à-Pitre vernielde bewerkte zijnen volledigen ondergang. » De heer Peillon kwam naar Frankrijk en kon, dank aan den onderstand van zijne familie, verscheidene jaren zonder gebrek leven, maar eindelijk kwam die onderstand niet meer, en zijn gevorderde ouderdom maakte dien meer dan ooit noodzakelijk. In zijne armoede was den tachtigjarigen grijsaard niets anders meer overgebleven dan de grenslooze verkleeftheid van eene negerin, die hij naar Frankrijk had medegebracht, en welke, alhoewel zij sedert lang hare vrijheid bekomen had, haren ouden meester beter dan eene slavine diende. Deze vrouw, welke insgelijks eenen hoogen ouderdom heeft bereikt, gaat zich schier geene nachtrust, ten einde in 't onderhoud van haren meester te kunnen voorzien, en deze weet niet eens van waar die onderstand hem komt. 's Nachts gaat de negerin naar het strand, om schelpvisch te rapen, welken zij op de markt verkoopt, voor dat haar meester wakker wordt, en daardoor in hun beider onderhoud voorziet.

« Doch als de zee stil is, is de vangst gering, en is de arme afrikaansche gedwongen om de heftigheid der voorbijgangers af te smeeken. En daar dezen wilde weten, waartoe huane almoesen dienden, heeft de oude negerin hun alles moeten bekennen. Ten gevolge dezer feiten is de keus der academie op de meid van M. Peillon gevallen, om haar eenen prijs van 3000 fr. toe te kennen. »

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

's Gravenhage, 24 augustus.

Uit Scheveningen meldt men, dat de toevloed der badgasten niet ophoudt. Nauwelijks zijn er vertrokken door de logés verlaten, of nog denzelfden dag ziet men ze door menue ingenomen. De ontvangsten aan het Gemeentebalhuis zijn, naar men verzekert, zeer hoog. Het aantal baden, zoo in open zee als binnen, bereikt sedert de opening tot en met heden het cijfer van tusschen de 35 en 40 duizend.

Blijkens een alhier ontvangen particulier telegram, heeft de Privy Council te Londen een bevel uitgevaardigd, inhoudende dat alle schepen bij den invoer, te beginnen aanstaanden zaterdag, zullen onderworpen zijn aan eene quarantaine gedurende 14 dagen.

Men schrijft uit Venlo, 24 augustus :

Men verneemt, dat in verband met de slechting dezer vesting, die op slechts een half uurje van de Prussische grenzen ligt, de minister van oorlog besloten zoude hebben de rijksschool der cavallerie en het depot-schadron van het 2e regiment huzaren meer binnenlands te verplaatsen, daar, bij het uitbreken van eenen oorlog, die dadelijk in handen van den vijand zouden geraken en die schadrons onder zulke omstandigheden toch niet gebruikt kunnen worden om tegen den vijand te werken. Een der manéges, die zoo gebouwd is, dat zij gemakkelijk uit elkander kan genomen worden, zoude dan ook naar het nieuwe garnizoen worden overgebracht. De Prins van Oranje is thans hier, om die twee schadrons te inspecteeren en voornemens de maatregel te bespreken.

Frankryk.

Het beruchte nummer 167,160, welk het groote lot van 100,000 francs heeft gewonnen in de loterij van 't *Parc bordelais*, en dat al de dagbladen in Africa, America of China geloofden is eindelijk uit den hoek gekomen. Het is gisteren aangeboden geworden ten burele der loterij, te Parijs, door eenen jongeling notaris-kerk in een dorp van 't arrondissement Cahors, vergezeld van twee zijner landgenooten, ten einde de hem toegevallen som te ontvangen.

De 100,000 francs zijn rechter met uitbetaald geworden. Het briefken is in beslag genomen, en deszelfs houder, op aanzoek van dat bureel, achter de grendels gezet. Een rechterlijk onderzoek is begonnen. De verdachte is nog maar 21 jaren oud, en behoort tot eene achtbare familie van 't departement du Lot; al de overheden van zijn kantou leggen de beste getuigenis van hem af.

Men is zeer nieuwsgierig om den afloop dezer zaak te zien.

Parijs, den 24 augustus.

Geheel het Staatsbestuur is nu in Parijs vertegenwoordigd door twee ministers: de heeren Pinard en Baroche. De anderen bevinden zich in de Algemeene departementsraden, welke